

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPV TATIONIBVS MANE DISCV TIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XIII. DECEMB:

M. ÆGIDIO LE BEL. Doctore Medico Præfide.

An confusa calua terebra?

1074

OSSA ex pinguiore terrestriorēque feminis crassamento excocta, succo medullari alita, quæ singulari naturæ artificio inuicem ita repanguntur, & incapsulantur, vt tanquam pali cæteris affixi partibus congesta compage corpus omne fulciant, erigant, & configurent; triplici morborum peculiariter iniuriæ sunt obnoxia, fracturæ, luxationi, teredini; quas non rærenter phlegmone comitatur. Continuitatis in osse ab extraneis solum irruentibus solutionis, procatarctice oboriuntur causa, siue solidi, duri que corporis mole, vel impetu, eiusque obtusi, acuti, vel ancipiti acie profcindentis, siue sui vestigia sigillant, aut in diuersa vel eiusdem, vel offis alterius vim conuertentis. Vnde multifida dum in ossa sit via vi, fracturarum multimoda scaturiunt genera, quorum quinque caput infestant; *id est*, cuius species *εκκρωσις*, *θλασις*, *σπασμωδία*, *σπινθηριώδης* & *φράξις* & *σπινθηριώδης*, (quod à nonnullis haud secus atque *σπινθηριώδης* species habetur) & *σπινθηριώδης*, cuius fermè naturam redolent *εξυμνησις*, *καρμωσις*, *σπινθηριώδης*. Alia verò cæteris offibus communia, *χρημασμός*, *κρυμνισμός*, *σπινθηριώδης*, *καρμωσις*, *εξυμνησις*, *καρμωσις*, *εξυμνησις*. Ex quibus omnibus nonnulla capiti solum, quædam cæteris duntaxat offibus, alia cunctis etiam sunt familiaria; quibus nec cum Galeno peccaueris si adieceris ecbyrsosin.

INFLICTVM quanquam capiti *απεισις*, atque etiam delitescens pilare, & *απεισις*, ratio, & sensus sapius suspicentur; improbo tamen, nec nisi perarduo cum negotio exploratè deprehendunt; tam est diuersa futurarum inuicem commissurarum formula, ossium natura dispar, frontis, temporum, syncipitis, occipitis, nec sedè modò, sed ætate, & sexu, tum fracturarum affectu disparium dissimilis indoles. Hinc negotiosa res est perspicacibus etiam oculis obseruasse malum, quod in Nerij filia, integræ cute sefellit, in Autonomo futura specie imposuit. Quamplurimis nihilominus ne non credas, & quidem grauioribus clanculūque nonnunquam obrepentibus patere fracturas symptomatis; perfectos namque cæcutire vides, obmutescere, veterino corripì, concidere, bilem vomitu, sanguinem naribus, oculis reddere, acutissimè febrile inflammato, aut commoto cerebro, caput dolere, vertigine tenebriola tentari, spirandi difficultate, stupore, paralyti, conuulsione, delirio, sensu denique, & motu omnino priuari. Quæ omnia eo magis sapius fucum facere medico non mireris; quod interdum abesse, aut nonnisi adesse morituro, vel etiam commoti solum cerebri, confusæ pericranij esse consecutaria certo sit certius. Quamobrem in eo diagnoses labore, fides potior querenda ex sensu, secunda ad vsque in chiasmum cute, explorante delitentem fracturam specillo oculatâ Chirurgi manu iultrcto.

QUODQVID fracta caluariâ, periculi aut metus subest, disruptis, vel adapertis ictus impetu venis sanguinem intra cranium, meninges, aut cerebri substantiam reuomentibus fermè contingere solet: Hinc nil moræ concedendum; sed adigenda quamprimùm terebra, soli catagmati non sola salus: qua resistanti ichori, cruore, antequam in tabum se verteret, viam facias ferro: quamquam ætate maturior sera nimis si septimo, hyeme tardior esse possit hæc administratio putâ decimo quarto; fortunata tamen etiam nonnunquam fuit vigesimo quarto. Hac opera, quæ Diæresim, Exæresim, & Synthesim tibi repræsentat, licebit illico ossis fragmenta legere subiectis infesta meningibus, eximere voffellis, forcipibus excindere, vecte educere, menyngophiliace adæquare, cruorem venis effusum exhaurire, vel saniem. Ne tamen imprudens, incautusque hoc tantæ molis opus aggrediarè: trepanum temporibus, superciliis, futuris, caueas admoueas: Synciput quam occiput frangi fatalius non terebrari. Quod si liuidò, decolore, arido, & subsidente per ora vulnere, recrudescentibus quoque symptomatis, sanie, aut sanguine menyngibus coërcito, nihil ex osse terebrato proficiat, quidni extimam scalpello membranam pertundes; audeas! nil dispices, si nil sperare videaris, fretus, mordere, & tripudiare quamplures quibus saucia, excutūque fuit cerebrum.

CONTVSIO, Græcis in carne *ἰσχυρία*, in neruosis partibus *κνέσις*, in osse *θλάσις*, aut *θλάσις*, dicta, interdum citrà fissuram, nonnunquam cum rima consorte, ex duro, graui, & valido corpore extrinsecus irruente ita contingit, vt externa ossis facies oculis integra appareat, friatâ tamen & comminutâ internâ ossis portione; quod pueris potissimum, & tenerioribus, molliusculis, tenuioribusve offibus, cariei maturiori idè obnoxius videre est: Huius plures formulæ, prout plûs aut minûs, altius aut remissius infederint, nec proinde propriis nominibus circumscriptæ; binas oculis obuias næ crede; quarum vnâ os totâ sui parte adè grauius collisum est, vt sæpè propior interiori caluæ menyx ab ipso osse atteratur, alteretur, indeque abscedat, cruorque per ipsum os traducatur: Altera ad diploen vsque, supernam ossis laminam occupat. Vtraque derafo osse non tantum eius scabritie, & nigredine sub oculos venit; sed etiam symptomatum superuenientium funesto satellitè se prodit. Ipse tamen vt ab affecta parte morbi magnitudinem, & dignitatem metiris, sic quoque & ampliari licet cognitionem ex teli formâ perspectâ, viribus lædentis, ægrotantis, atque ipsâ adè partis læsæ naturâ.

TYPHUS, quæ diærescos differentia, ossis est orbiculatim secti detractio; quæ vel terebrâ, vel scalpello, vel vtriusque perficitur. Terebræ pro vario vsu modus multiplex, *σπινθηριώδης*, *καρμωσις*, Hippocrati *σπινθηριώδης*, & terebellum, quod exfoliationi iuniores vocant; singula pro catagmatis genere vsurpare artificis est, quadruplici nempe consilio administrantis, quo vel depressas, detrusasque ossium partes restituat; exitum cruori vel saniei liberum inueniat; remedia commodius admoueat; & à præsentì siderationis metu extimam menyngem vindicet. Eadem virget contusam, vt fractam caluam terebræ necessitas, imò nonnunquam maior, quò illa commoti grauius cerebri, inflammationis tragice, & lethalis sphacelismi sit conscia. Si enim inanis, confusa musculi carne, digere, diaphoreticorumque vsus est, vbi vis major sanguinis excessit, coactaque est; at præsentissimum illi remedium *αποκαταστασις*; quantò ocùs solidior ossis confusi compages, vt resurgenti sanguini, puriori, aut ichori via fiat, depressum os erigatur, partese fracti cranij pene sideratæ, collisæque eximantur, terebræ auxilium temporis implorat.

Ergo confusa calua terebra.

DOMINI DOCTORES DISPV TATVRI

M. Petrus Perreau Prof. Chirurg.
M. Ioann. Arman. de Mauuillain.
M. Bertinus Dieuxinoye.

M. Stephanus Bachot.
M. Ioan. Bapt. Moreau Prof. Reg.
M. Eusebius Renaudot.

M. Petrus Legier.
M. Ioannes Chartier Prof. & Med. Reg.
M. Ioannes Pierre.

Proponebat Lutetia IOANNES BAPTISTA DE REVELLOIS Ambianus, A. R. S. H. M. DC. LVII.